

ΑΠΟΘΗΚΗ

ΤΩΝ

ΩΦΕΛΙΜΩΝ ΓΝΩΣΕΩΝ.

ΜΑΡΤΙΟΣ, 1840.]

[ΑΡΙΘ. 39.

Ο ΕΡΩΔΙΟΣ.

Λευκός Έρωδιος.

Οι Γέρανοι, οι Πελαργοί, και οι Έρωδιοι, συγγενέουν τὰ μέγιστα πρὸς ἄλλήλους· διαχρίνονται δὲ, ὡς γέρανος φαλαράν έχων τὴν κεφαλήν· ὁ πελαργὸς, γυμνήν τῶν ὀφθαλμῶν τὴν περιφέρειαν· ὁ δὲ Έρωδιός, ὅδοντωτὸν, ὡς πριόνιον, τὸν μέσον ἐκάστου ποδὸς δάχτυλον.

Τοῦ Έρωδιοῦ ὑπάρχουσι πολυάριθμα εἰδῆ· ὁ Ἀριστοτέλης ἀναφέρει τρία μόνον τὰ κυριώτερα, λέγων, (Β. 9'. Κ. ἀ.), 'Τῶν δὲ Έρωδιῶν ἔστι τρία γένη· δὲ τε πέλλος, καὶ δὲ λευκός, καὶ ὁ ἀστερίας καλούμενος.' Κοινότερος ἐκ τούτων εἶναι ὁ πέλλος ος Έρωδιός, τοῦ ὅποιου τὸν τράχηλον στολίζει κρεμαστὸς λόφος στενῶν ὑπομαύρων

3 δ.

πτερῶν. Ὁ Brisson ἀπαριθμεῖ τεσσαράκοντα ἐπτὰ εἰδη, διάφορα τὸ μέγεθος, τὸ σχῆμα, καὶ τὰ πτερά· καὶ μὲ δυνάμεις προσηρμοσμένας εἰς τοὺς τόπους τῆς αὐτῶν διατριβῆς, ἢ τὸ ἴδιαιτερον ἐκάστου ἐπιτήδευμα. Ἄλλ' οὗτον καὶ ἄν διαφέρωσιν οἱ ἔρωδιοι κατὰ τὸ χρῆμα, τὸ μέγεθος, ἢ τὸ σχῆμα τοῦ ῥάμφους, ἀπαντες ὅμως ἔχουσι τὰ αὐτὰ ἡθη, ἔνα καὶ τὸν αὐτὸν χαρακτῆρα, δειλοὶ ὄντες, ἄρπαγες, καὶ ὀκνηροί, καὶ, μ' ὅλον τοῦτο, ἀπληστον ἔχοντες ἀδηφαγίαν. Ἀλλα μὲν πτηνὰ παχύνονται διὰ τῆς πολυφαγίας· ταῦτα δὲ, ἀν καὶ ὀλεθριώτατα καὶ παρὰ φύσιν λαίμαργα, ἔχουν πάντοτε σώματα ἰσχνὰ καὶ θνητιμαῖα.

Οι κοινὸς ἔρωδιοι εἶναι ὡς πρὸς τὸν ὅγκον αὐτοῦ ἐλαφρότατος, ζυγίζων μόνον περὶ τὴν μίαν ὀξᾶν καὶ ἐν τέταρτον, μολονότι μῆκος μὲν ἔχει τριῶν ποδῶν καὶ τεσσάρων δακτύλων, μετρούμενον ἀπὸ τὴν ἄκραν τῶν ἐμπροσθίων δακτύλων εἰς τὴν ἄκραν τοῦ ῥάμφους, ἔκτασιν δὲ πτερύγων, ὑπὲρ τοὺς πέντε πόδας. Ράμφος ἔχει μακρότατον, πέντε δακτύλων ἀπὸ τὴν ἄκραν εἰς τὴν βάσιν· ὄνυχας μακροὺς καὶ ὀξεῖς, τὸν δὲ μέσον ὄδοντωτὸν ὡς πριόνιον. Πλὴν, ἀν καὶ φαίνεται διὰ πόλεμον καθωπλισμένος, χαρακτηρίζεται, ὡς προείπαμεν, ὑπὸ ὀκνηρίας καὶ δειλίας, ὥστε φεύγει καὶ ἀπὸ τὸν μικρότατον ἴερακα.

Οι Ερωδιοί ἐμποροῦν μὲν νὰ λογίζωνται ὡς ὅρνεις ἀποδημητικοί, ἀλλ' εἰς πάντα τόπον στ' ξουν ἢ ἀναχωροῦν κατὰ τὴν ἀφθονίαν ἢ ἐλλειψιν τῆς τροφῆς. Πιούποτε δὲν εύρισκονται πάμπολλοι, ἀν καὶ ὑπάρχωσιν εἰς δλα σχεδὸν τὰ μέρη τῶν βορειῶν καὶ εὐχράτων χωρῶν τῆς Παλαιᾶς Ἡπείρου, Ἰσως δὲ καὶ τῆς Νίας. Κατὰ τὴν Εύρωπην πλεονάζουν μᾶλλον εἰς τὴν Ἀγγλίαν, Γαλλίαν, καὶ Ολλανδίαν.

Τὰς φωλεὰς κατασκευάζουν ἐφ' ὑψηλῶν δένδρων, καὶ μάλιστα δρυῶν, σιμώτατα ρύάκων καὶ βάλτων. Η φωλεὰ εἶναι χωρτικὴ, συνισταμένη ἐξωτερικῶς μὲν ἀπὸ κλαδίσκους, ξηρὰς βοτάνας, καὶ καλάμους, ἐσκεπασμένη δὲ ἐσωθεν μὲν πτερὰ καὶ μαλλίον. Εἰς ταῦτην ἐναπόθετει τὰ ὡά ἢ θήλεια, τρία τὸν ἀριθμὸν ἢ τέσσαρα, ἵσομεγέθη περίπου μὲ τὰ τῆς κοινῆς ὅρνιθος, ἀλλὰ πλέον μακρύλα, καὶ πρασινωπὰ μελάγχρονα χωρὶς κηλίδων. Οἱ ἄρρην δὲν συμμετέχει ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ ἐπωασμοῦ· ἀλλὰ περιπταταὶ εἰς ζήτησιν τροφῆς, ἐνόσῳ ἢ θήλεια τὸν γόνον αὐτῆς ἐπιμελεῖται. Ἀγαπῶσι μάλιστα τὴν συντροφίαν τῶν κοράκων, οἵτινες ὅμως

πολλάκις ἀφαρπάζουσι τὰ ὡς· οἱ δὲ ἱέρακες, αἱ γαλαῖ, καὶ αἱ ἵκτίδες, φέρουσιν ὅλεθρον εἰς τὰ νεογνά. Καὶ οἱ δύο γονεῖς προβλέπουσι τὴν τροφὴν τούτων, ἀφθονίαν ἰχθύων εἰς αὐτὰ φέροντες. Ἀλλ᾽ ἂμα γένωσιν ἵκανα εὐκόλως νὰ πετῶσι, διώκονται ἀπὸ τὴν φωλεὰν, καὶ προβαίνουν ἔκαστον ἀποκεχωρισμένον εἰς ζήτησιν τῆς ἴδιας αὐτοῦ τροφῆς.

Οἱ δὲ ἡλικιωμένοι ὅρνεις, περὶ τὰ μέσα τοῦ Αὔγού-στου τὰς φωλεᾶς ἀφίνοντες, περιπλανῶνται ἀπὸ ρύακος εἰς ρύακα, καὶ ἀπὸ λίμνης εἰς λίμνην, συνερχόμενοι, καὶ τάγματα συγκροτοῦντες βαθυτὸν αὐξανόμενα, καθόσον ἐγγίζει ἡ ψυχρὰ τοῦ ἐνιαυτοῦ ἥρα. Περὶ τὰς ἄρχας τοῦ φθινοπώρου ἀπαντῶνται πολλάκις συντροφίαι ἀπὸ εἰκοσι ἔως τριάκοντα εἰς τὸν αὐτὸν τόπον· ὡς δὲ σφοδρύνη τὸ ψύχος, ἀρχίζουν τὰς πρὸς νότον μεταναστεύσεις.

Ἡ τροφὴ αὐτῶν σύγκειται, ὡς ἐπιτοπλεῖστον, ἀπὸ ἰχθύων τῶν γλυκέων ὑδάτων, μάλιστα δὲ ἀπὸ τὸν γόνον τοῦ κυπρίνου καὶ τῆς θράσσας. Πρὸς καταδίωξιν τούτων ἐμβαίνουν εἰς τὰ ὕδατα μέχρι τῶν γονάτων (ἢ μῆλλον τοῦ γόνατος, καθότι εἰπιστηρίζονται μόνον ἐπὶ τοῦ ἐνὸς ποδὸς) καὶ στέκουν ἡσύχως περιμένοντες τὴν προσέγγισιν τῶν ὄφαρίων. Παρετηρήθη δὲ οὐχὶ μόνον ὑπὸ τῶν χυδαίων, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν πλέον ἀξιοπίστων ἀνδρῶν, ὅτι τὰ ἰχθύδια συνέρχονται πολυάριθμα πέριξ αὐτῶν· καὶ ἡ κοινὴ μὲν ἐξήγησις τούτου εἶναι ὅτι τὰ σκέλη τῶν μεταδίδουν ὀσμήν τινα ἴδιαιτέραν εἰς τὸ ὕδωρ, ἥτις ἐφελκύει τὰ ὄφαρα πρὸς τὸν ἐνιαυτὸν ὅλεθρον. Ἀλλὰ πολὺ πιθανώτερον φάνεται ἐκ νεωτέρων παρατηρήσεων, ὅτι τὴν ἐλκυστικὴν ταύτην δύναμιν λαμβάνει τὸ ὕδωρ ἀπὸ τὰ εἰς αὐτὸν πίπτοντα περιττώματα τοῦ ὅρνιθος, τὰ ὅποια, ὡς ἐκ πείρας ἀπεδείχθη, ἀδηφάγως κατατρώγουν οἱ ἰχθύες. Ὁ καιρὸς τοῦ ἀλιεύειν εἶναι συνήθως πρὸ τῆς ἀνατολῆς ἢ μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου. Γενικῶς καταπίνουν ὀλόκληρον τὸ θήρευμα· λέγεται δὲ ὅτι πολλὰ χέλια διαφεύγουν ἀπὸ τὰ ἐντόσθιά των ζωντανὰ, ὥστε πολλάκις κατατρώγονται καὶ δεύτερον ὑπὸ τῶν λαιμάργων ἐρωδιῶν. Ἐκτὸς τῶν ἰχθύων, οἱ βάτραχοι συνιστᾶσιν οὐ μικρὸν μέρος τῆς τροφῆς αὐτῶν· κατὰ δὲ τὸν χειμῶνα, εἰς κοχλίας καὶ σκώληκας συγχάπευριζόμενοι, ἀπομένουν πτερὰ μόνον καὶ κόκκαλα.

Οἱ ἐρωδιοὶ πιάνονται διαχοροτρόπως. Πιστὲ μὲν τουφεκίζονται ἐνῷ ἀλιεύοντας, ἢ ἐνῷ βραδέως εἰς τὰς ὅχθας περιπτάνται. Ἀλλοτε ἰχθύς προσκολλᾶται εἰς ἄγκιστρον ἐπὶ σχοινίου δεδεμένον, καὶ ἀφίνεται νὰ κολυμβῇ ἐπὶ τῶν ὑδάτων, ὅπου οἱ ἐρωδιοὶ συγκάζουν· ὥστε, τρόπον τινὰ, καὶ αὐτοὶ ἀλιεύονται. Ὅτε ἤκμαζεν εἰς τὴν Εὐρώπην ἡ διὰ τῶν ἱεράκων ἄγρα, ὑπέρτατος αὐτῆς κλάδος ἐλογίζετο ἡ καταδίωξις τοῦ ἐρωδιοῦ· καθότι αἱ ισχυραὶ αὐτοῦ πτέρυγες, ἀνώτεραι παντὸς ἄλλου πτηνοῦ ἴσομεγέθους, ἐνίσχυαν αὐτὸν νὰ ἀναβαίνῃ εἰς ἀπίστευτον σχεδὸν ὄψος, καὶ οὕτω παραπολὺ νὰ βασανίζῃ τὰς τοῦ ἱεράκος δυνάμεις.

Νέος πιασθεὶς, εὐκόλως συγεινέζει τὴν αἰχμαλωσίαν

ὅ ἐρωδιός· ἀλλ' οἱ πρεσβύτεροι, πᾶσαν τροφὴν ἀποποιούμενοι, φοροῦν ἀπὸ τὴν ἀφαγίαν. Ἡτα ποτὲ συνήθεται εἴς τινα μέρη τῆς Εὐρώπης, ὅπου οἱ ἐρωδιοὶ ἐχρειάζονται πρὸς ἐξάσκησιν τῶν ἱεράκων, μετὰ βίας νὰ γρίζωσι τὴν κοιλίαν αὐτῶν ἀπὸ τροφὴν, καὶ νὰ δένωσι φάδας κομμάτιον περὶ τὸν τράχηλον αὐτῶν, ἵστε νὰ μὴ δύνανται πλέον νὰ τὴν ἐξεμάσι. Καποτε δύμως ἡμερόνονται καὶ οἱ γηραλέοι, καὶ μάλιστα οἰκειοῦνται μὲ τοὺς ἀνθρώπους· ιστορεῖται ὅτι ἔνας, ἀφοῦ καιρόν τινα τοῦ παρεγγέμισαν ἀπὸ τροφὴν τὴν κοιλίαν, καὶ τοῦ ἔδεναν τὸν τράχηλον, διὸ νὰ μὴ τὴν ἀπορρίπτη, ἡμερώθη ἐπὶ τεσσοῦτον, ἵστε πετώμενος ἡκολούθει τὸν κύριον αὐτοῦ, ἤρχετο εἰς τὸν οἰκον προσκαλούμενος, καὶ τροφὴν ἔλαμβανεν ἐξ ἀνθρωπίνων χειρῶν.

Ἀστερίας Ἐρωδιός.

Οἱ Ἀστερίας Ἐρωδιὸς ἔχει χαρακτηριστικὸν ἴδιαζον μελαγχολικὴν τινα, τρομερὰν βοήν, ἥτις, τὸ ἐσπέρας συνήθως ἀκουομένη, προξενεῖ δύσεξάλειπτον ἐντύπωσιν. Ομοιάζει τὸν διακεκομένον τοῦ ταύρου μυκηθμὸν, βαθυτέρα δύμως καὶ τρανωτέρα, εἰς ἐνὸς μιλίου ἀπόστασιν ἀκουομένη, ὡς νὰ προήρχετο ἀπὸ τινος φοβεροῦ ἔντος, εἰς τὰ βάθη τῶν ὑδάτων διατρίβοντος.

Οἱ τὸν φρικώδη δύμως τοῦτον ἦχον ἐκπέμπων ὅρνις δὲν εἶναι τοῦ πέλλου ἐρωδιοῦ ἴσομεγέθης, ἀλλὰ μικρότερος, ἀσθενέστερον ἔχων ῥάμφος, περὶ τοὺς τέσσαρας μόνον δακτύλους μακρόν. Ἀπὸ τὸν πέλλον διαφέρει ὁ ἀστερίας ἐρωδιός κατὰ τὸ πλεῖστον μέρος εἰς τὸ χράμα, ὃν ἐν γένει ὥπαχρον κίτρινον, μὲ μαῦρα στίγματα καὶ μαύρας σειράς. Οἱ λάρυγξ αὐτοῦ εἶναι ἀρμόδιος εἰς

παραγωγὴν τοῦ ἥχου, διὰ τὸν ὁποῖον τόσον φημίζεται· τὸ κάτω μέρος αὐτοῦ, τὸ εἰς τοὺς πνεύμονας διασχιζόμενον, ἔχει λεπτὴν ἐλευθέραν μεμβράναν, ἡτὶ δύναται, ἀρός πληρούμενη, νὰ ἐκκενοῦται κατ' ἀρέσκειαν. Ἀκούονται δὲ ὡς ἐπιτοπλεῖστον οἱ μυκηθμοὶ οὗτοι ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔαρος ἥως τὰ τέλη τοῦ φθινοπώρου· καὶ μολονότι διεγείρουν εἰς ἡμᾶς φόβον, δὲν εἶναι εἰμὴ προσκλήσεις ἑρωτικαὶ, ἢ γαμηλίου χαρᾶς ἀποτελέσματα.

Τὴν ἡμέραν κρύπτεται ἄφωνος εἰς τὰ ὑδατώδη χόρτα, ἀρχίζει δὲ τὸ κράξιμον αὐτοῦ πρὸς τὸ ἐσπέρας, βοῶν ἔξακις ἢ ἐπτάκις, ἔπειτα δὲ παύων δέκα ἢ εἴκοσι λεπτὰ, καὶ πάλιν τὸν αὐτὸν ἥχον ἀνανεόνων. Τὸ κράξιμον ὅμως τοῦτο ποτὲ δὲν ἐκπέμπει πλὴν ἀτάραχος ὥν καὶ ἐλεύθερος. "Οταν πατηθώσι τὰ χορταρώδη αὐτοῦ καταγώγια, σταν φοβῆται ἢ περιμένη τὴν προσέγγισιν ἐχθροῦ, φυλάττει ἄκρων σιωπήν. Παρομοίως καὶ εἰς αἰχμαλωσίαν εύρισκομενος, ὑπὸ τὴν ἔξουσίαν τοῦ ἀνθρώπου, οὔτε φωνὴν ἐκβάλλει, οὔτε ζωὴν χαίρεται, οἰκτρὸν δρυενον διαμένον, ἔξισον ἀνίκανον ἀγάπης ἢ διδασκαλίας. 'Αλλ' ἀν καὶ πάντοτε τοὺς μυκηθμοὺς αὐτοῦ ἀσίνη ἐν μοναξίᾳ, ἔχει χραυγὴν τινα, γενικῶς ἀκούμενην ὅπόταν τὴν ἄγραν συλλαμβάνη, καὶ ποτε ἐκ φόβου προερχομένην.

'Ο ἀστερίας ἐρωδίος δὲν εἶναι οὔτε τόσον ὀλέθριος, οὔτε τόσον ἀδηφάγος, δοσον δὲ πέλλος. Τρώγει βατράχους, καὶ φυτά· μολονότι δὲ τόσον ὅμοιος τοῦ πέλλου ἐρωδίου κατὰ τὸ σχῆμα, πολὺ δὲ μεγαλύτερος αὐτοῦ κατὰ τὰ ἡθη καὶ τὰς ὄρεξεις. 'Ο πέλλος οἰκοδομεῖ τὴν φωλεὰν αὐτοῦ εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλοτάτων δένδρων· ὁ ἀστερίας χαμηλὰ μεταξὺ τῶν εἰς τὰ ἔλη χόρτων. 'Ο πέλλος γεννᾷ τέσσαρα ὡς· ὁ ἀστερίας ἐπτὰ ἢ ὀκτὼ. 'Ο πέλλος τρέφει πολλὰς ἡμέρας τὰ νεογνά του· ὁ ἀστερίας μετὰ τρεῖς ἡμέρας ὁδηγεῖ αὐτὰ πρὸς τροφήν. Εἰς βραχυλογίαν, δὲ πέλλος εἶναι ἴσχνὸς καὶ νεκρώδης, ἀπὸ ξῶν τοπλέον τρέφομενος· ὁ ἀστερίας γεμάτος καὶ παχὺς, καθότι τρώγει καὶ φυτὰ, δταν λείψωσι τὰ ξῶα.

'Η πρὸς τὸ πτηνὸν ἄρα τοῦτο ἔχθρα τῶν χυδαίων δὲν προέρχεται ἀπὸ τὰς ἀδηφάγους ὄρεξεις, ἀλλ' ἀπὸ τὴν βαθεῖαν μελαγχολικὴν αὐτοῦ βοήν. 'Ἐνθυμοῦμαι εἰς τὸ χωρίον, διπον ἔξωδευστα τὴν παιδικὴν ἡλικίαν μου, πόσον τρόμον ὁ ἥχος αὐτοῦ διήγειρεν· ἐλογίζοντο αὐτὸν ὡς κακοῦ προμήνυμα· καὶ ἀν ἀπέθνησκέ τις, ἔλεγαν διτὶ τὸ κακὸν ἦτον ἀναπόφευκτον, διότι ὁ νυκτικόραξ εἶχε προειπεῖν αὐτό· ἀν δ' ἐτύχαινε κάνεις νὰ μὴν ἀποθάνῃ, ὁ φόφος βωδίου ἢ προβάτου ἐπλήρωνε τὴν προφητείαν.

'Οποίαν δὲν εἶναι δρυὶς τοὺς ἀπλοῦς, τὸ κρέας αὐτοῦ τιμῆται τὰ μέγιστα ὑπὸ τῶν τρυφηλῶν. Διὸ καὶ τόσον προδύμως ζητεῖ αὐτὸν ὁ ὄρνιθος θήρας, δοσον τὸν ἀπορεύει ὁ χωρικός· ὥν δὲ δρυὶς βραδύπτερος, σπανίως διασώζεται.

'Ο Λευκερώδιος Πλατύραμφος εἶναι δρυὶς ἀποδημητικὸς, οὐχὶ πολὺ ἄγριος, καὶ ὀλίγον τὴν μετὰ τοῦ ἀνθρώ-

Λευκερώδιος Πλατύραμφος.

που συμβίωσιν ἀποστρεφόμενος. Εύρισκεται εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς χώρας τοῦ παλαιοῦ κόσμου. Πλεονάζει μάλιστα κατὰ τὸ θέρος εἰς τὰ ἐλώδη παράλια τῆς Όλλανδίας· βλέπεται προσέτι εἰς τὴν Προυσίαν, Σιλεσίαν, καὶ Πολονίαν, καὶ προβαίνει ἔως εἰς τὴν Δαπονίαν. Καθόσον ὁ χειμῶν πλησιάζει, μεταναστεύει εἰς θερμοτέρας χώρας, καὶ διατρίβει εἰς διάφορα μέρη τῆς Αφρικῆς, ἐκτεινόμενος μέχρι τοῦ Ακρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἐλπίδος.

Συχνάζει δὲ περὶ τὰς λίμνας καὶ τοὺς ποταμούς. Τὴν φωλεὰν κτίζει ποτὲ μὲν ἐφ' ὑψηλῶν δένδρων, ποτὲ δὲ μεταξὺ καλάμων καὶ σπάρτων, καὶ τὰ ὡς εἶναι ἀπὸ δύο ἔως τέσσαρα, γενικῶς τρία, καποτε ὀλόλευκα, συνεχέστερον δὲ λευκὰ σεσημειωμένα μὲν σκοτεινὰ ἐρυθρὰ στίγματα.

'Ος ἐπιτοπλεῖστον οἱ λευκερώδιοι πλατύραμφοι τρώγουν βατράχους, φρύνους, καὶ δφεις· ἐξ ὧν, μάλιστα εἰς τὸ Ακρωτηρίον τῆς Καλῆς Ἐλπίδος, ἀφανίζονται πληθυμέγα. Οἱ δὲ κάτοικοι τῆς χώρας ἐκείνης ὑπολήπτονται αὐτοὺς δοσον οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι τὴν Ἱβίν, καὶ τοὺς ἀφίγουν ἐλευθέρως γὰ περιτρέχωσιν εἰς τοὺς οἴκους των.

ΠΕΡΙ ΑΔΟΛΕΣΧΙΑΣ.

Η ΜΕΝ ἀδολεσχία εἶναι ἀπέραντος σειρὰ λόγων ἀπροβούλευτων καὶ ἀσυναρτήτων. 'Ο δὲ ἀδολεσχος τοιοῦτος, ὥστε, καθίσας πλησίον ἔκεινου, τὸν ὅποιον δὲν γνωρίζει, πρῶτον μὲν ἐγκωμιάζει τὴν γυναικά του· ἔπειτα διηγεῖται τὸνειρον, τὸ ὅποιον εἶδε τὴν νύκταντερον ἐπαριθμεῖ ἐν πρὸς ὃ σα βρώματα εἰχει εἰς τὸ δεῖπνον. 'Επειτα, προχωρῶν εἰς τὴν ὁμιλίαν, λέ-